

Handläggare
Oskar Sevefjord
Sofia Kantor
Inspektör
Lena Rogstadius
Camilla RosenqvistTill ansvarig för Stiftelsen
Docendo Discimus
(org.nr 802405-3350)Gotlandsgatan 43
116 65 Stockholm

Rapport med hänvisning till genomförd uppföljning av tillsynsbeslut (dnr 11- 453/8882)

Utbildningsnämnden fattade den 3 februari 2012 ett tillsynsbeslut där den dåvarande huvudmannen AB Parts & Paomees (org.nr 556702-5696) ålades att åtgärda de brister som uppmärksammats i huvudmannens förskola vid Europaskolan, Södermalms stadsdelsnämndsområde. Tillsynsbeslutet fattades med hänvisning till genomförd tillsynsinspektion den 25 oktober 2011.

Den 1 juli 2012, dvs. efter tillsynsbeslutet den 3 februari 2012, har en överlåtelse av verksamheten genomförts från AB Parts & Paomees till Stiftelsen Docendo Discimus (org.nr 80 24 05-3350). AB Parts & Paomees (org.nr 556702-5696) har innehaft godkännande att bedriva förskolan med 22 platser sedan den 1 juli 2006 och med 24 platser sedan den 7 september 2010 (dnr 10-453/6788). Styrelseledamöterna i Stiftelsen Docendo Discimus är också ägare/styrelseledamöter i AB Parts & Paomees.

Vid övertagandet åtog sig stiftelsen ansvaret för att avhjälpa de brister som framkommit i pågående tillsynsärende (dnr 11-453/8882).

I tillsynsbeslutet från den 3 februari 2012 tilldelades huvudmannen tre förelägganden, två anmärkningar och ett avstående från ingripande, beslutet har därefter följts upp under 2013. Den 12 december 2013 fattade utbildningsnämnden ånyo ett tillsynsbeslut i vilket det framgick att huvudmannens verksamhet bedrevs med allvarliga brister i form av åtta förelägganden.

Föreliggande ärende är en uppföljning av beslutet från den 12 december 2013.

Den tidigare huvudmannen, AB Parts & Paomees (org.nr 556702-5696), har nämnden sedan tidigare riktat allvarlig kritik gentemot i två vitesärenden (Dnr 12-453/3715 och 11-453/8938). Förvaltningsrätten biföll den 3 mars 2015 nämndens beslut och avslog huvudmannens överklagande (mål.nr 2988-14).

Bakgrund

Uppföljningen har genomförts genom granskning av inkomna handlingar som utbildningsnämnden begärt i enlighet med tillsynsbeslutet den 12 december 2013 samt genom en intervju med huvudmannens representanter den 17 oktober och uppföljande tillsyn den 29 oktober och den 10 december 2014. Förskolechefen har även lämnat kompletterande upplysningar per telefon den 23 februari 2015. Då förskolechefen under pågående tillsyn avslutade sin anställning begärde nämnden in ytterligare redovisningar 2, 6 och 20 mars 2015 avseende dennes efterträdare. Huvudmannen inkom med begärd redovisning den 25 mars 2015.

Förvaltningen har även inom ramen för föreliggande ärende, besökt huvudmannens verksamhet den 17 september 2014 med anledning av en anmälan (dnr 3.3.2-7451/2014) som inkom till förvaltningen den 4 och 9 september 2014. I anmälan framgick att huvudmannen gjort en omfattande omDispositionering av förskolans lokaler, vilket inte hade anmälts till förvaltningen.

Vid granskningen den 17 september 2014 kontrollerades huruvida lokalernas nuvarande utformning stämmer överens med huvudmannens godkännande att få bedriva förskola på Gotlandsgatan 43, samt om det föreligger risk för barnens trygghet och säkerhet, med hänvisning till den lämnade informationen från vårdnadshavare. Tjänsteanteckning från detta besök finns bilagd.

Nedan redovisas de enskilda beslutspunkterna i nämndens tillsynsbeslut den 12 december 2013, huvudmannens redovisning av vilka åtgärder som vidtagits för att avhjälpa konstaterade brister samt nämndens bedömning av om bristerna därmed avhjälppts eller kvarstår. Nytt beslut kommer att fattas utifrån en samlad bedömning av ärendet efter att huvudmannen getts tillfälle att granska faktauppgifterna i föreliggande rapport.

Uppföljning av utbildningsnämndens tillsynsbeslut inklusive bedömning

Förelägganden

Föreläggande 1

Beslut den 12 december 2013

- Enligt 26 kap. 10 § skollagen föreläggs huvudmannen att ta det ansvar som åligger denne genom erhållet godkännande om att bedriva förskola (1 kap. 9 och 11 §§, 2 kap. 5 och 8 §§, 4 kap. och 8 kap. skollagen samt Läroplan för förskolan, Lpfö 98).

Bedömning

Sammanfattningsvis konstaterades vid uppföljningen att verksamheten inom många och väsentliga områden inte uppfyller de krav som följer av lagar och andra föreskrifter. De brister som tidigare påtalats har inte blivit avhjälpta på ett tillfredsställande sätt.

Vid uppföljningen konstaterades även att nya brister uppkommit samt att huvudmannen genomfört strukturella förändringar i verksamheten som allvarligt försvårar möjligheten att bedriva en förskoleverksamhet i enlighet med gällande förordningar.

Huvudmannens strukturella förändringar har inte anmälts till förvaltningen och har även föranlett en anmälan (dnr 3.3.2-7451/2014).

Föreläggande 2

Beslut den 12 december 2013

- Enligt 26 kap. 10 § skollagen föreläggs huvudmannen att öka andelen förskollärare så att det pedagogiska arbetet kan bedrivas i enlighet med läroplanens intentioner och skollagens krav (2 kap. 13 §, 3 kap. 3 § och 8 kap. 2 § skollagen samt Läroplan för förskolan, Lpfö 98).

Huvudmannen ska till senast den 1 augusti 2014 se till att utbildningen på samtliga avdelningar bedrivs under ledning av förskollärare (2 kap. 13 § skollagen).

Huvudmannens redovisning den 18 december 2014

Av huvudmannens redovisning framgår att verksamheten under läsåret 2014/2015 bedrivs/bedrivits helt utan förskollärare.

Huvudmannen har inte redovisat några åtgärder med anledning av detta men skriver att ”inför nästa läsår utannonseras tjänsten med förhoppning att kunna rekrytera en behörig förskollärare”.

Under pågående tillsynsprocess har huvudmannen inte inkommit med någon ytterligare information avseende åtgärder för att rekrytera förskollärare till förskolan.

Bedömning

Skollagen reglerar sedan 2011 att all undervisning i förskolan ska ledas av förskollärare. Med begreppet undervisning avses i skollagen "sådana målstyrda processer som under ledning av... förskollärare syftar till utveckling och lärande genom inhämtande och utvecklande av kunskaper och värden".

I förskolans läroplan (Lpfö 98) beskrivs exempelvis att förskollärare ska ansvara för hur verksamheten organiseras, dess innehåll och att pedagogiska processer dokumenteras, följs upp och utvärderas i förhållande till läroplanens mål. Det är även förskollärare som har det övergripande ansvaret för exempelvis utvecklingssamtal.

Vid uppföljningen framkom att förskolan helt saknar förskollärare och därmed inte har behörig personal för de ansvarsområden som åligger en förskollärare.

Förskolechefen, som är utbildad förskollärare, beskrev att hon fört samtal med förskolans båda anställda om målen i läroplanen, om verksamhetsutveckling samt om den pedagogiska miljön och de övergripande formerna för utvecklingssamtalen. Hon har dock inte tagit del av den dokumentation som de anställda gjort om varje enskilt barn inför och under utvecklingssamtalen. Förskolechefen har därmed inte tagit det övergripande förskollärarytansvaret för utvecklingssamtalen.

Nämnden kan således konstatera att huvudmannen inte har efterkommit tidigare föreläggande.

Verksamheten saknar därigenom förutsättningar att kunna bedrivas i enlighet med gällande lagstiftning (2 kap. 13 § skollagen, Läroplan för förskolan, Lpfö 98 samt Stockholms stads riktlinjer för godkännande och bidrag för fristående förskola, kap. 6.3). Barnen som är inskrivna i förskolan ges därmed inte den utbildning och undervisning som de har rätt till (1 kap. 9 § och 3 kap. 3 § skollagen).

Föreläggande 3

Beslut den 12 december 2013

- Enligt 26 kap. 10 § skollagen föreläggs huvudmannen att utforma verksamhetens systematiska kvalitetsarbete i enlighet

med 4 kap. 3 – 6 §§ skollagen och Läroplan för förskolan (Lpfö 98) kap. 2.6.

- a. Huvudmannen ska se till att utbildningen systematiskt och kontinuerligt planeras, följs upp och utvecklas på både huvudmanna- och enhetsnivå.
- b. Huvudmannen ska säkerställa att det systematiska kvalitetsarbetets inriktning är utformad så att de nationella mål som finns för utbildningen i förskolan uppfylls.
- c. Förskolechefen ska tillsammans med personalen besluta om hur resultatet av utbildningen och utvecklingsinsatserna kontinuerligt ska följas upp och utvärderas i förhållande till målen i den svenska läroplanen.
- d. Förskolechefen ska ansvara för att förskolan har en samlad dokumentation som innehåller förskolans resultat och måluppfyllelse samt en bedömning av verksamhetens utvecklingsbehov i förhållande till målen i den svenska läroplanen.
- e. Förskolechefen ska ansvara för att den samlade dokumentationen innehåller beslut om och konkreta mål för de utvecklingsinsatser som ska genomföras i förhållande till de nationella målen.

Huvudmannens redovisning den 18 december 2014

Huvudmannen har inte inkommit med någon redovisning av hur verksamhetens resultat följs upp på huvudmannanivå i förhållande till de nationella mål som finns för förskolan.

Förskolechefen, som tillträdde tjänsten i augusti 2013, inkom den 22 december 2014 med dokumentet *Verksamhetsberättelse och kvalitetsarbete förskolan Söder*. I verksamhetsberättelsen beskrivs att utvärdering skett genom en brukarenkät, barnsamtal, medarbetarsamtal och dokumentationer.

I brukarenkäten var bortfallet stort och svar inkom endast från fyra familjer. Förskolechefen beskriver att ”en kommentar gäller förskolans gård som anses tråkig”.

I barnsamtalen har det framkommit att ”det är stor spridning på det barnen tycker om att göra – allt ifrån att springa till att arbeta med skapande material, konstruktion och rollekar. Barnen tycker de är bra på många olika saker och uppskattar de aktiviteter som förskolan erbjuder”. På frågan om vad som kan göra barnen ledsna handlar svaren om att bli slagen och om man inte får vara med och leka.

I förskolechefens samtal med förskolans personal har det framkommit att de två anställda på denna förskola önskar viss kompetensutveckling och mer tid för reflektion. Förskolechefen konstaterar vidare att förskolans dokumentation behöver utvecklas och att syftet behöver tydliggöras. Vidare beskrivs kortfattat olika aktiviteter och temaarbeten som genomförts under året.

I de samtal som under tillsynen fördes med förskolechefen och med de anställda framgick att ett utvecklingsarbete har påbörjats bland annat inom området matematik. Utvecklingsarbetet har dock inte föregåtts av någon form av uppföljning eller utvärdering som belyser verksamhetens resultat i förhållande till målen i den nationella läroplanen.

I verksamhetsplanen beskriver förskolechefen att följande områden behöver utvecklas:

- Kompetensutveckling inom matematik genom skolverkets fortbildning matematiklyftet. Syftet/förväntat mål är att stärka och utveckla kvaliteten i matematik inom verksamheten.
- Utveckling av barnens dokumentationer genom att göra 2 dokumentationer med kommentarer och reflektioner per år och barn. Syftet/ förväntat mål är att kunna fånga barnens lärprocesser och lärstrategier och även göra barnen delaktiga i arbetet.
- Utveckla lärandemiljön på gården genom att genomföra minst 4 olika experiment beroende på årstid. Syftet/ förväntat mål är att använda gården till att arbeta aktivt med NO, matematik och experiment och på så vis utveckla verksamheten.
- Gruppaktiviteter med barnkonventionsmaterialet "Tjosan Hejsan". Syftet är att arbeta med likabehandlingsplanen för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för alla barn.

Det framgår inte av verksamhetsplanen när olika utvecklingsinsatser ska genomföras eller vilka metoder som ska användas för att kunna bedöma om kvaliteten i verksamheten har utvecklats i förhållande till läroplanens mål efter att åtgärder genomförts.

Bedömning

Huvudmannen har inte lämnat någon redovisning av om eller på vilket sätt uppföljning och utvärdering genomförs på huvudmannanivå.

Trots föreläggandet från den 12 december 2013 saknar förskolan fortfarande en dokumenterad utvärdering och bedömning av hur väl verksamheten arbetat i riktning mot de nationella målen i läroplanen och vilka effekter arbetet fått för barnen. Detta får till följd att det är oklart på vilka grunder förskolechefen valt ut de områden hon anser behöver utvecklas under innevarande läsår.

I verksamhetsplanen anges att "mål och åtgärder" ska utvärderas under våren 2015. Förskolan saknar dock en planering för när och hur olika utvecklingsinsatser ska genomföras och förskolechefen har inte beslutat om på vilket sätt uppföljning och utvärdering ska ske av vilka effekter genomförda utvecklingsinsatser haft för barnen eller närmare planerat när sådan uppföljning och utvärdering ska göras.

Föreläggandet från den 12 december 2013 har därmed inte följts. Förskolan har alltså inte ett systematiskt kvalitetsarbete i enlighet med skollagens krav (4 kap. 4-6 §§ skollagen).

Föreläggande 4

Beslut den 12 december 2013

- Enligt 26 kap. 10 § skollagen föreläggs huvudmannen att se till så att verksamhetens ledningsorganisation följer vad gällande styrdokument anger för skolformen (2 kap. 9 - 11 §§ och 23 kap. 2 § skollagen, Läroplan för förskolan, Lpfö 98, 2.7).
 - a. Huvudmannen ska tydliggöra förskolechefens anställningsförhållande.
 - b. Huvudmannen ska se till att förskolechefen har det ansvar och de befogenheter som ska tillfalla en förskolechef och att detta dokumenteras.

Huvudmannens redovisning den 18 december 2014

Huvudmannen inkom den 16 oktober 2014 med följande redovisning: *Förskolechef är tillsvidareanställd, behörig, har påbörjat rektorsutbildningen, erfaren, kontraktet har skickats till UF tidigare.* Utbildningsförvaltningen begärde därefter en kompletterande redovisning av huvudmannen som inkom den 18 december 2014. Den kompletterande redovisningen saknar helt uppgifter om förskolechefens ansvar och befogenheter.

Förskolechefen, som intervjuades den 29 oktober 2014, inkom den 31 oktober 2014 med dokumentet *Tjänstebeskrivning, Förskolechef, Europaskolan*. Av tjänstebeskrivningen framgår att förskolechefen har ansvar för och ska verka för samt kontrollera att de nationella målen för verksamheten uppnås. Förskolechefen ska vara ledare för förskolans personal (vilket inkluderar schemaläggning). Förskolechefen har ansvar för att skriva handlingsplaner för barn i behov av särskilt stöd och för "dokumentation angående alla barn".

Förskolechefen kan enligt tjänstebeskrivningen föreslå vilken fortbildning personalen ska erbjudas. Vidare ska förskolechefen tillsammans med huvudmannen ansvara för förskolans kalendarium, "tillsammans med administratören ansvara för schoolsoft" och "delta i processen av nyanställningar". I dokumentet beskrivs även en mängd olika arbetsuppgifter som till exempel att leda vissa möten, genomföra medarbetarsamtal, skriva handlingsplaner, ge information till föräldrar osv.

Bedömning

Som även framgår under föreläggande 6 (om hantering av registerutdrag) och föreläggande 8 (om entreprenadavtal) är förskolechefen anställd av en annan huvudman (AB Parts & Paomees) och hyrs in av Stiftelsen Docendo Discimus genom ett entreprenadavtal. Det framgår inte av entreprenadavtalet, som av nämnden i grunden bestrids såsom rättsstridigt (se föreläggande 8), hur förskolechefens arbetstid är fördelad huvudmännen emellan. Därmed är det även oklart hur stor del av en heltidstjänst som avsatts för ledning av förskolan på Gotlandsgatan 43. Förvaltningen vill här framhålla att förskolans behov av ledning, när det gäller det pedagogiska arbetet, bör ses som synnerligen angeläget mot bakgrund av att förskolan helt saknar förskollärare.

Förskolechefen, som arbetar heltid, uppgav att hon delar sin arbetstid mellan två förskolor på olika adresser hos huvudmannen AB Parts & Paomees samt denna förskola, dock utan att tiden på respektive enhet preciserats. Förskolechefen uppgav vidare att hon besöker verksamheten en gång varje vecka och att hon då för samtal med de anställda. Därutöver genomför förskolechefen ett personalmöte på kvällstid en gång per månad. Det är ett gemensamt personalmöte för de två anställda på denna förskola och de anställda på en annan av de förskolor som förskolechefen har ledningsansvar för.

personalmötet, ingen gemensam tid avsatt för planering och uppföljning av verksamhetens kvalitet.

Enligt skollagen ska ledningen och samordningen av det pedagogiska arbetet samt ansvaret för verksamhetens inre organisation samlas hos en förskolechef. En förskolechef har vidare ansvar för förskolans arbetsformer, särskilt stöd till enskilda barn, förskolans lärandemiljöer samt för att utveckla samarbetsformerna med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet.

Vid uppföljningen beskrev förskolechefen, i likhet med vad tidigare förskolechefer uppgivit vid tillsynsinspektion respektive föregående uppföljning, att hon kan lämna förslag till huvudmannen angående vilken utbildning hon anser vara lämplig för personalen eller angående material som bör köpas in till förskolan. Förskolechefen har dock inte tilldelats någon budget som skulle göra det möjligt för denne att självständigt fatta beslut om inköp eller utbildning av personalen.

Enligt förskolechefen fattar huvudmannen det formella beslutet om anställning av personal. Trots detta har förskolechefen getts i uppdrag att underteckna anställningsbevisen. Förskolechefen har således inte getts nödvändiga förutsättningar och fullt mandat att kunna fatta beslut av central betydelse för ledning och samordning av det pedagogiska arbetet.

Enligt förvaltningens bedömning har föreläggandet inte följts och följande brister finns i förskolans ledningsorganisation:

- Delegation och ansvarsfördelning mellan huvudmannen och förskolechefen är alltjämt oklar, det framgår inte vem i organisationen som har ansvar för anställning av förskolans personal och därmed även för kontroll av registerutdrag (*se föreläggande 6*).
- Huvudmannen har inte förtydligat tjänstens omfattning för denna förskola.
- Avsaknaden av budgetramar och ett tydligt mandat medför att förskolechefen inte kan fatta beslut av vikt för det pedagogiska arbetet, exempelvis beslut om förskolans pedagogiska miljö, inköp av material eller om personalens utbildning, vilket åligger henne enligt skollagen. Huvudmannen har således inte gett förskolechefen nödvändiga förutsättningar och befogenheter för att utöva sitt uppdrag (2 kap. 9-11 §§ skollagen).

Frågan avseende huvudmannens upplägg med en entreprenadlösning för den person som innehar rollen som förskolechef behandlas under föreläggande punkt 8 *entreprenadavtal*.

Vidare kan nämnas att det under tillsynsperioden kommit nämnden till känna att förskolechefen avslutat sin anställning. Det finns oklarheter avseende huvudmannens tillsättning av förskolechef vilket behandlas under ”Nya konstaterade brister”, se sid 20.

Föreläggande 5

Beslut den 12 december 2013

- Enligt 26 kap. 10 § skollagen föreläggs huvudmannen att bedriva förskolan i enlighet med det godkännande som gäller för förskolan (2 kap. 5 § skollagen).

Huvudmannen ska till senast den 1 augusti 2014 följa det godkännande som huvudmannen innehar. Förskolan får inte ha fler än 24 inskrivna barn.

Huvudmannens redovisning den 18 december 2014

Huvudmannen anger i sin redovisning att minskningen av barnantalet under läsåret 2014/2015 betraktades vara tillfällig och att huvudmannen inte förstått att ändrade förhållanden ska anmälas till utbildningsförvaltningen.

Bedömning

Förvaltningen vill inledningsvis erinra huvudmannen om att vid det samtal som två inspektörer förde med huvudmannens representant (Rita Ahonen, ordförande i Stiftelsen Docendo Discimus) den 5 september 2013 uppmanades huvudmannen att ta kontakt med utbildningsförvaltningen innan eventuella förändringar i verksamheten genomförs.

Huvudmannen har godkännande för att bedriva förskola för 24 barn i de lokaler som godkännandet avser. Enligt Stockholms stads riktlinjer för fristående förskolor ska varje förskola ha lokaler som är anpassade till det maximala antalet barn/platser som anges i förskolans godkännande.

Enligt 8 kap. 18 § skollagen ska en fristående förskola vara öppen för alla barn som ska erbjudas förskola. Det innebär enligt 8 kap. 5 § skollagen att barn från ett års ålder ska kunna erbjudas plats och lokalerna ska därför vara anpassade efter detta. Lokalernas utformning ska ge tillräckliga möjligheter till omsorg, utveckling och lärande. Utrymme ska finnas för exempelvis skapande

verksamhet, bygg/konstruktion, rollek, rörelse, lek, vila och avkoppling.

Om en förskola helt eller till väsentlig del ändras i förhållande till de uppgifter som lämnats i huvudmannens ansökan om godkännande ska ansökan om nytt godkännande göras innan förändringar genomförs. Ny ansökan ska göras för exempelvis flytt av verksamhet inom en huskropp, flytt till annan adress eller förändring av platsantal. Även andra ändringar av betydelse för verksamheten ska omgående och skriftligen anmälas till förvaltningen (Stockholms stads riktlinjer för fristående förskola kap. 9.3).

I bilagd tjänsteanteckning (dnr 3.3.2-7451/2014) redovisas de strukturella förutsättningar som framkom vid besöket den 17 september 2014. Vid denna uppföljning framgick att verksamheten inte bedrivs i de lokaler som godkännandet avser. Förskolan har under läsåret 2014/2015 12 inskrivna barn istället för 24 som godkännandet avser. Samtliga 12 barn är i åldern 3-5 år och förskolan saknar förutsättningar att ta emot yngre barn.

Lokalytan som disponeras för de 12 barnen uppskattas av förskolechefen vara cirka 47 kvm och består av ett rum samt en mindre hall, istället för den lokal på 160 kvm som godkännandet avser (dnr 07-454/511). Utifrån nuvarande utformning (förskolechefens uppskattning av lokalytan) har förskolans lokal en yta på cirka 3,9 kvm per barn. Vid förvaltningens ovan nämnda besök den 17 september 2014 (dnr 3.3.2-7451/2014) lämnades dock uppgift om att ytan är 40 kvm, vilket framgår av bilagd tjänsteanteckning. Om sistnämnda uppgift är korrekt är lokalytan per barn så låg som 3,3 kvm. I detta sammanhang bör framhållas att miljöförvaltningens rekommenderade norm är cirka 7,5 kvm per barn. Lokalytan är således långt under miljöförvaltningens rekommendation.

Vid den uppföljande tillsynen beskrev förskolechefen att förskolan har tillgång till skolans "artroom" för skapande verksamhet, en gymnastiksal och ett angränsande rum som används av förskoleklassen. Dessa lokaler kan dock endast användas av förskolans barn vid vardera ett schemalagt tillfälle per vecka och har därför inte räknats in i den yta som barnen dagligen kan nyttja. I skolans bibliotek har en mindre avgränsad del av rummet avdelats för litteratur anpassad för förskolebarnen. I denna del av biblioteket finns även några pussel och spel samt en del byggmaterial ("Nopper").

Förskolans barn äter frukost i den egna lokalen. Lunch samt mellanmål äter barnen i skolans matsal som är belägen på ett annat våningsplan.

Förskolelokalen saknar helt skötrum med skötbord för yngre barn. Eftersom verksamheten huvudsakligen bedrivs i ett enda rum saknas även förutsättningar för att kunna dela upp gruppen vid exempelvis behov av vila för yngre barn.

Vid uppföljningen den 10 december 2014 konstaterades vid fyra tillfällen att barn och vuxna från förskoleklassen, som bedrivs i ett angränsande rum, passerade genom förskolans lokal. Detta skedde även under pågående samling. Vid ett tillfälle passerade en hel barngrupp genom förskolans rum och vidare in i förskoleklassens lokal.

Huvudmannens omfattande förändringar av lokalerna har medfört att förskolan inte längre har förutsättningar att ta emot barn från ett års ålder i enlighet med skollagens öppenhetskrav (8 kap. 18 § skollagen). Lokalernas nuvarande utformning möter således inte skollagens krav (2 kap. 35 § skollagen). Förvaltningen kan även konstatera att huvudmannen underlåtit att följa stadens riktlinjer avseende förändringar av verksamheten samt att verksamhetens nuvarande utformning understiger miljöförvaltningens rekommenderade norm om cirka 7,5 kvm per barn.

Huvudmannen har inte ansökt hos utbildningsförvaltningen om ett nytt godkännande för den förändrade verksamheten (Stockholms stads riktlinjer för fristående förskola, kap. 7.3 samt kap. 9.3).

Föreläggandet avseende inskrivna barn bedöms dock ha följts såtillvida att antalet inskrivna barn inte längre överstiger det i godkännandet angivna antalet. Likväl bedömer förvaltningen att huvudmannens förskola alltså inte bedrivs i enlighet med det godkännande som finns för verksamheten (2 kap. 5 § skollagen).

Föreläggande 6

Beslut den 12 december 2013

- Enligt 26 kap. 10 § skollagen föreläggs huvudmannen att följa lagen om registerkontroll i enlighet med vad skollagen och stadens riktlinjer föreskriver (2 kap. 31 – 33 §§ skollagen samt Stockholms stads riktlinjer för godkännande och bidrag av fristående förskolor kap. 6.5).

Huvudmannen ska skapa en tydlig rutin som säkerställer en korrekt registerkontroll innan anställning sker.

Huvudmannens redovisning den 18 december 2014

Huvudmannen uppger att "förskolechefen och rektorer är informerade i skriftform att inga anställningskontrakt får signeras

och anställningar påbörjas innan utdraget har lämnats in". Huvudmannen har i övrigt inte inkommit med någon beskrivning av vilka rutiner som införts för att säkerställa en korrekt kontroll av registerutdrag innan anställning sker.

Bedömning

Det framgår varken av huvudmannens redovisning eller av förskolechefens tjänstebeskrivning vem i organisationen som fattar det formella beslutet om anställning av personal.

Enligt förskolechefens beskrivning saknar hon helt budgetansvar och det är huvudmannen som fattar beslut om anställningar, ändå har förskolechefen getts i uppgift av huvudmannen att underteckna anställningsbevis.

I beslutet framgår att huvudmannen ska skapa en tydlig rutin som säkerställer att en korrekt kontroll av registerutdrag sker innan anställning. Huvudmannen har inte inkommit med någon dokumenterad rutin som beskriver hur detta ska genomföras.

Enligt förvaltningens bedömning har huvudmannen inte klargjort vem i organisationen som har ansvar för anställning av förskolans personal och därmed även för kontroll av registerutdrag innan anställning. Föreläggandet har därmed inte följts och bristen kvarstår.

Föreläggande 7

Beslut den 12 december 2013

- Enligt 26 kap. 10 § skollagen föreläggs huvudmannen att se till att förskolans dokument finns tillgängliga på svenska (26 kap. 4, 7 och 8 §§ skollagen samt Språklagen 2009:600).

Huvudmannens redovisning den 18 december 2014

Huvudmannen uppger att all viktig information nu finns på svenska.

Bedömning

Vid de uppföljande besöken på förskolan framgår att huvuddelen av förskolans dokument finns på svenska. Bristen bedöms därmed vara åtgärdad.

Föreläggande 8

Beslut den 12 december 2013

- Enligt 26 kap. 10 § skollagen föreläggs huvudmannen att följa skollagens bestämmelser vid överlämnande av verksamhet inom förskolan på entreprenad (23 kap. 1 och 2 §§ skollagen).

Huvudmannens redovisning den 18 december 2014

Av huvudmannens redovisning framgår att ett avtal träffats mellan AB Parts & Paomees och Stiftelsen Docendo Discimus som innebär att Stiftelsen hyr in all personal, inklusive förskolechefen, från Aktiebolaget.

Bedömning

Huvudmannen har i tillsynsbeslut från den 12 december 2013, samt vid samtal med förvaltningen den 17 oktober 2014 och i en särskild skrivelse utskickad den 22 januari 2015 uppmärksamats på att ett sådant upplägg som huvudmannen redovisat inte är förenligt med gällande lagstiftning.

I skrivelsen till huvudmannen framgår att det i stadens riktlinjer anges att en hel utbildning eller förskolechefsrollen inte kan läggas på entreprenad (Stockholms stads riktlinjer för godkännande och bidrag av fristående förskola, kap. 12).

I riktlinjerna framgår detta genom följande: ”en enskild huvudmans ansvar och skyldighet kvarstår för den del av utbildningen som läggs på entreprenad och förskolechefens ledningsansvar gäller även för den del som läggs på entreprenad”.

Riktlinjerna utgår ifrån förvaltningens bedömning av skollagstiftningens intentioner.

I skollagens 2 kap. 8 och 9 §§ framgår vilka skyldigheter som tillfaller en huvudman respektive en förskolechef: Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med gällande bestämmelser. Förskolechefen ansvarar för att leda och samordna det pedagogiska arbetet och ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

Förskolechefen har att fatta sina beslut inom de organisatoriska och ekonomiska ramar som huvudmannen beslutat om. I läroplanen för förskolan (Lpfö 98, 2.7) anges därutöver förskolechefens ansvarsområden. Av läroplanen framgår med tydlighet att förskolechefen är pedagogisk ledare, chef för verksamhetens anställda och ska utvärdera och utveckla verksamheten. En förskolechef innehar även arbetsuppgifter som kan innefatta myndighetsutövning.

Mot ovanstående bakgrund är det förvaltningens bedömning att en huvudman inte kan lägga ut hela sin verksamhet inklusive befattningen som förskolechef på entreprenad då detta inte kan

anses motsvara de uppgifter som kan lämnas på entreprenad i
enlighet med det som framgår i 23 kap. 2 § skollagen.

Av huvudmannens senaste redovisning framgår att inga
förändringar vidtagits avseende entreprenadförhållandet.
Föreläggandet har därmed inte följts. Utbildningsnämndens
bedömning från den 12 december 2013, enligt vilken Stiftelsen
Docendo Discimus inte med bibehållet huvudmannaskap kan
överlämna hela sin verksamhet på entreprenad, kvarstår
oförändrad (23 kap. 1 och 2 §§ skollagen).

Nya konstaterade brister

I samband med uppföljningen har även nedanstående brister i
verksamheten framkommit:

Barnsäkerhet

- Förskolechefen saknar rutiner för att försäkra sig om att
förskolans säkerhetsrutiner är kända av och tillämpas av
personalen.

Bedömning

Med anledning av till förvaltningen inkommen anmälan
genomförde två handläggare ett oanmält besök vid förskolan den
17 september 2014 (dnr 3.3.2--7451/2014). Vid besöket framkom
att förskolans handlingsplaner för barnsäkerhet inte fanns
tillgängliga på förskolan och personalen kände inte till dessa
dokument. Huvudmannen uppgav att dokument rörande
förskolans barnsäkerhetsarbete troligtvis fanns på
förskolechefens kontor på Lilla Europaskolan på Renstiernas
gata.

Vid tillsynsbesöket den 29 oktober 2014 granskades förskolans
dokument för säkerhetsrutiner som uppvisades av förskolechefen.
Förskolechefen beskrev senare via e-post att hon vid två tillfällen
(augusti och oktober) haft en genomgång av förskolans
säkerhetsrutiner vid personalmöten.

Vid tillsynsbesöket den 10 december 2014 fanns förskolans rutin
för hur personalen ska agera om ett barn försvinner tillgänglig i
förskolans entré. Av rutinen framgår att det är viktigt att snabbt
kontakta polisen om ett barn skulle försvinna.

En av de anställda tillfrågades om hon kände till vad hon
förväntades göra om ett barn skulle försvinna vid exempelvis en
utflykt. Den anställda uppgav att hon inte kände till förskolans

rutin för detta och att hon i en sådan situation skulle ”ringa till skolan”. Den anställda kände inte heller till att säkerhetsrutinerna diskuterats på personalmöten.

Enligt förvaltningens bedömning saknar förskolechefen rutiner för att försäkra sig om att förskolans säkerhetsrutiner är kända av och tillämpas av personalen. Därmed säkerställs inte att barnen erbjuds en trygg omsorg (8 kap. 2 och 8 §§ skollagen samt Stockholms stads riktlinjer för godkännande och bidrag till fristående förskola, kap 3).

Avgifter

- Huvudmannen tar ut en avgift som strider mot Stockholms stads tillämpning av maxtaxan.

Bedömning

I 8 kap. 20 § skollagen anges att en fristående förskolas avgifter inte får vara oskäligt höga. Eftersom Stockholms stad är ansluten till den s.k. maxtaxan (förordning 2001:160 om statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskolan och fritidshemmet) ska reglerna för maxtaxan följas. Enligt dessa regler får inga avgifter tas ut utöver maxtaxan. Det innebär att en förskola inte får kräva att vårdnadshavarna ska ta med blöjor till förskolan, ta ut avgifter för särskilda aktiviteter (exempelvis simundervisning eller språkstöd) eller regelbundet kräva matsäck vid utflykter. Varje förskola mottar även ett bidrag, grundbelopp, av staden som avser täcka förskolans kostnader. I detta grundbelopp ingår bidrag för måltider oavsett om verksamheten bedrivs i själva förskolelokalen eller på annan plats.

I utbildningsnämndens beslut från den 6 februari 2012 gällande förskolans dåvarande huvudman (AB Parts & Paomees) förelades huvudmannen att se till att denne i verksamheten inte erbjöd avgiftsbelagda sidotjänster samt tilldelades en anmärkning med anledning av att huvudmannen inte tillhandahöll matsäck vid utflykter. I beslutet (dnr 11-453/4235 och 11-453/6314) framgick att huvudmannen skulle efterkomma skollagens krav avseende maxtaxan (8 kap. 20 § skollagen, Stockholms stads riktlinjer för godkännande och bidrag av fristående förskola, kap. 7.5).

Den 7 november 2012 avskrevs ärendet till följd av att förskolans nuvarande huvudman inkommit med en redovisning enligt vilken huvudmannen följt tillsynsbeslut från den 6 februari 2012. I redovisningen framgick att denne tillhandahåller måltider samtliga veckodagar.

Samma år tilldelades även huvudmannen ett föreläggande från Skolinspektionen (dnr 42-2012:2698) avseende att huvudmannen i sin grundskoleverksamhet på samma adress tagit ut avgifter genom sitt matsäcksförfarande.

Vid inspektionen den 10 december 2014 framkom att samtliga barn alltjämt har medhavd lunch och mellanmål från hemmet vid de heldagsutflykter som görs varje torsdag. Förskolechefen uppgav att om någon förälder skulle säga till att de inte vill göra matsäck ”så ordnar vi det, men alla tar med”.

Samma brist som påtalades för förskolans föregående huvudman när tillsynen inleddes 2012 återfinns således efter huvudmannabytet till Stiftelsen Docendo Discimus.¹ Nämnden ser detta som särskilt anmärkningsvärt, dels mot bakgrund av att styrelseledamöterna i Stiftelsen Docendo Discimus är desamma som ägarna/styrelseledamöterna i AB Parts & Paomees, dvs. det bolag med vilket huvudmannen ingått entreprenadavtal för driften av förskolan, dels att huvudmannen redovisat att bristen hade avhjälppts efter huvudmannabytet, vilket ledde till att ärendet avskrevs den 7 november 2012.

Att vårdnadshavare varje vecka tar med matsäck till barnen bedöms innebära en kostnad som motsvarar en extra avgift. Förskolan tar därmed ut en avgift som strider mot gällande föreskrifter för maxtaxan (8 kap. 20 § skollagen och SFS 2011:678).

Förskolans öppethållande

- Huvudmannens webbsida saknar information om på vilket sätt förskola erbjuds alla helgfria vardagar, förutom julafton, nyårsafton och midsommarafton inom ramtiden 06.30-18.30.
- Förskolan är inte bemannad utifrån barnens vistelsetider och vårdnadshavarnas behov inom ramtiden 06.30-18.30.

Bedömning

Enligt stadens riktlinjer ska varje huvudman i sitt informationsmaterial/webbplats ange stadens regler för ramtiden och att föräldrar har rätt till omsorg för sina barn inom denna tid om behov finns. Ramtiden är den maximala öppettid en förskola ska kunna erbjuda. Huvudmannen ska informera om att förskola

¹ När nämnden lämnade nytt godkännande (12-453/553) så frångick det i bilaga 1 att den nya huvudmannen övertog ansvaret för identifierade brister och därmed ansvaret för att dessa avhjälpes.

ska kunna tillhandahållas alla helgfria vardagar förutom julafton, nyårsafton och midsommarafton inom ramtiden kl. 06.30-18.30. Huvudmannen och föräldrarna kan komma överens om kortare öppettider under förutsättning att alla föräldrars behov har beaktats. Föräldrarnas behov av öppettider ska kontinuerligt följas upp av huvudmannen och föräldrars förändrade behov av öppettider ska mötas omgående.

Föräldrar ska erbjudas alternativ förskola om en verksamhet ska ha stängt.

På huvudmannens hemsida anges att verksamheten "följer Stockholms stads ramtid". Hemsidan saknar dock information om vad ramtiden innebär eller på vilket sätt förskola erbjuds alla helgfria vardagar, förutom julafton, nyårsafton och midsommarafton inom ramtiden 06.30-18.30. Förvaltningen bedömer att informationen på förskolans hemsida inte följer stadens riktlinjer (Stockholms stads riktlinjer för godkännande och bidrag för fristående förskola kap. 8.4).

Förskolans verksamhet bedrivs, enligt huvudmannens redovisning, i sin helhet på entreprenad av den tidigare huvudmannen AB Parts & Paomees. Vid den uppföljande tillsynen framkom att förskolan inte är bemannad före klockan 08.00 på morgonen eller efter klockan 16.00 på eftermiddagen. De barn som kommer till förskolan före 08.00 tas emot på skolgården av personal från skolans fritidshem, som drivs av huvudmannen samma huvudman (Stiftelsen Docendo Discimus), i stället för av förskolans personal (entreprenad, se föreläggande 8). Förskolechefen uppgav även att de barn som är kvar på förskolan efter klockan 16.00 får gå över till fritidshemmet.

Vid en telefonintervju den 23 februari 2015 bekräftade förskolechefen att förskolans personal endast är schemalagd mellan klockan 08.00-16.00 varje dag. Ett barn anländer till förskolan 7.30 och 1-2 barn har behov av förskola till klockan 17.00 varje dag.

Förskolan är således inte bemannad utifrån barnens vistelsetider och vårdnadshavarnas behov inom ramtiden 06.30-18.30 (8 kap. 3 och 5 §§ samt Stockholms stads riktlinjer för godkännande och bidrag för fristående förskola kap. 8.4).

verksamhetsform som bedrivs av samma huvudman men med en annan personal än förskolans, kan inte anses som en adekvat lösning då förskolebarnen övergår till fritidsverksamheten vilket är i strid med vad ett godkännande för verksamhetsformen föreskriver (1 kap. 9 och 11 §§, 2 kap. 5 och 8 §§ skollagen).

Lösningen innebär även att ansvars- och ledningsfrågan (2 kap. 9 § skollagen) blir otydliga och att barnen inte erbjuds en förskoleverksamhet (2 kap. 5 § skollagen).

Samverkan med hemmet

- Bristande samråd med vårdnadshavare innan verksamhetsförändring.

Bedömning

Utbildningsförvaltningen har den 4 och den 9 september 2014, tagit emot en anmälan som lämnats från två vårdnadshavare avseende förskolan Europaskolan, Gotlandsgatan 43, Södermalmns stadsdelsnämndsområde. Informationen till förvaltningen gällde bland annat att huvudmannen drastiskt minskat lokalytan för verksamheten (dnr 3.3.2-7451/2014).

Vårdnadshavarna uttryckte i sin anmälan att huvudmannen, förändrat verksamhetens strukturella utformning utan att detta presenterats eller diskuterats med vårdnadshavarna. Av anmälan framgår att kort och bristfällig information om en kommande ombyggnation lämnades våren 2014. Vårdnadshavarna framhåller vidare att det inte framgick av lämnad information när och i vilken omfattning ombyggnationen skulle ske.

Utifrån innehållet i anmälan begärde förvaltningen kompletterande redovisningar från huvudmannen. I huvudmannens redovisning som inkom den 7 oktober 2014 framgår följande: *Renovering och ombyggnad av förskolan skedde sommaren 2014 då inga barn fanns i lokalen[...] Vårdnadshavare var informerade om att barnantalet skulle minskas samt att viss ombyggnad skulle ske. Detta skedde redan under hösten 2013 vid ett föräldramöte.* Det framgår dock inte av huvudmannens redovisning hur informationen har presenterats för vårdnadshavare och på vilket sätt samråd inför ombyggnationen har skett.

I skollagen framgår tydligt att det ska finnas forum där frågor behandlas som är viktiga för verksamheten och som kan ha betydelse för barnen och vårdnadshavarna (4 kap 13 § skollagen).

Vidare framgår i skollagen att vårdnadshavare ska ges tillfälle att lämna synpunkter innan ett beslut av sådan omfattning fastställs.

Enligt förvaltningens bedömning har huvudmannen inte på tillfredsställande sätt styrkt att tillräcklig information om kommande verksamhetsförändringar har lämnats till vårdnadshavarna samt att samråd med vårdnadshavare har skett innan förändringen genomfördes (4 kap. 12 och 13 §§ skollagen).

Liknande kritik har sedan tidigare lämnats i ett annat anmälningsärende (dnr 11-453/4235 och 11-453/6314).

Förskolechef

- Det råder oklarheter avseende huvudmannens tillsättning av en ny förskolechef.

Bedömning

Enligt skollagen ska ledningen och samordningen av det pedagogiska arbetet samt ansvaret för verksamhetens inre organisation samlas hos en person som ska benämnas förskolechef. En förskolechef har även ett särskilt ansvar för förskolans arbetsformer, särskilt stöd till enskilda barn, lärandemiljöer samt för att utveckla samarbetsformerna med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet.

Enligt ett förtydligande från staten skolinspektion² så förutsätter det pedagogiska ledarskapet i förskolan förmågan att kunna tolka målen samt att beskriva hur verksamheten ska bedrivas för att en god måluppfyllelse ska uppnås. Denna insikt ska ha förvärvats *både* genom utbildning och genom erfarenhet, det räcker inte med att enbart ett av dessa alternativ är uppfyllt.

Enligt stadens riktlinjer ska förändringar i verksamheten omgående och skriftligen anmälas till förvaltningen. Detta gäller bland annat för byte av förskolechef. Förändringar ska styrkas med exempelvis examenshandlingar, delegation och liknande beroende på vilka förändringar som genomförts (Stockholms stads riktlinjer för godkännande och bidrag för fristående förskola kap. 9.3).

Vid en telefonintervju den 23 februari 2015 med dåvarande förskolechef uppgavs att hon lämnar tjänsten som förskolechef

inom ett par veckor. Förvaltningen har den 2, 6 och 20 mars 2015 begärt att huvudmannen ska inkomma med en redovisning samt underlag för den som utsetts till ny förskolechef. Huvudmannen har den 3 och 25 mars 2015 inkommit med dokumentation.

Huvudmannen meddelade den 3 mars 2015 följande: *Från igår är Justina Sundström tillförordnad förskolechef, under 3 dagar tar över ledandet av våra förskolor, hon är utbildad lärare, har inte förskolekompetens på papper.*

Huvudmannen har därefter uppmanats att skicka in kopior på förskolechefens anställningsbevis och utbildningsbevis samt en beskrivning av förskolechefens tidigare erfarenhet av förskola.

I huvudmannens inlämnade dokumentation ingår ett anställningsbevis, registerutdrag, utbildningsbevis samt entreprenadavtal.

Anställningsbeviset är daterat den 21 mars 2011 och avser en provanställning mellan 2011-03-21 till 2011-09-21 som lärare i PYP. Anställningen avser AB Parts och Paomees verksamhet på Luntmakargatan 101, 113 51 Stockholm. Registerkontrollen daterad till den 16 mars 2011 och är således korrekt genomförd.

Utbildningsbevisen är adekvata vari det tydligt framgår vilka kurser som genomförts samt vilken examen personen i fråga innehar.

I inlämnat entreprenadavtal, daterat 23 mars 2015, framgår att denna är anställd som förskolechef för AB Parts och Paomees verksamheter om 80 procent av en heltidstjänst samt för Stiftelsen Docendo Discimus om 20 procent av en heltidstjänst.

Nämnden kan konstatera att huvudmannen, trots förvaltningens begäran, inte följt gällande bestämmelser för verksamheten om att vid byte av förskolechef (Stockholms stads riktlinjer för godkännande och bidrag för fristående förskola kap. 9.3). Detta har enbart skett efter att detta påtalats vid två tillfällen.

Nämnden kan vidare konstatera att inlämnad dokumentation är bristfällig. Huvudmannens dokumentation har inte kunnat styrka att en förskolechef anställts i enlighet med vad skollagen föreskriver (2 kap. 8-9 §§ skollagen). Inlämnad dokumentation avser en provanställning under 2011 som lärare inom AB Parts och Paomees.

Entreprenadavtalet som inkommit blir mot bakgrund av det som anges ovan svårt att ta ställning till varför bedömningen inom föreläggande 8 kvarstår.

Bilaga:

1. Bilaga från tjänsteanteckning upprättad efter besök den 17 september 2014.